

ЗВІТ

20
21

Практики здійснення
прийому громадян
депутатами
Кропивницької
міської ради

Зміст

Резюме	3
Оприлюднення відомостей про прийом.....	5
Здійснення прийому громадян	7
Особливості здійснення прийому громадян.....	8

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

Асоціація Політичних Наук

Резюме

З 42 депутатів Кропивницької міської ради 41 веде прийом виборців особисто, замість одного депутата прийом здійснює його помічник у окремому брендovanому приміщенні, відкритому саме для цих цілей. Проте, за словами помічниці, якщо виборець наполягатиме на особистій зустрічі з депутатом – така зустріч відбудеться.

На офіційному сайті Кропивницької міської ради оприлюднена інформація про всіх 42 новообраних депутатів міської ради.

Відносно всіх 42 депутатів оприлюднено інформацію щодо дати народження, графіку прийому, досвіду роботи, контактних даних (телефон та електронна скринька), щодо рівно половини депутатів оприлюднено інформацію про їх помічників, але у профілі жодного депутата немає інформації про освіту, родину, а також жоден депутат не скористався можливістю, передбаченою в регламенті, оприлюднити додаткову інформацію про себе, наприклад про свою громадську чи наукову діяльність, подані звернення та запити, внесені проекти рішень чи поправки до них.

Отже, проблема з неповним оприлюдненням інформації пов'язана не з позицією самих депутатів, а із роботою апарату міськради – депутати надають інформацію, яку у них централізовано збирають в апараті. Анкети, які роздали депутатам, не містять опцій, щоб надавати вищенаведену інформацію, якої бракує у профілях на сайті.

Зважаючи на посилення ролі політичних партій під час виборів, їх роль посилилась і у міжвиборчий період, тому більшість депутатів використовують для здійснення прийому саме партійні приймальні.

Під час моніторингу з'ясувалося, що 25 депутатів використовує для ведення прийому громадян партійні приймальні, 11 депутатів - окремі приймальні, і шість депутатів - одночасно і партійні, і окремі. Лише один депутат наразі не веде особистого прийому, замість нього це робить його помічниця. Двоє депутатів здійснюють особистий прийом за попереднім записом. У разі відсутності бажаних зустрітись особисто, прийом здійснюють помічники. Один депутат (Дмитро Терзов) тимчасово здійснює прийом в телефонному режимі, адже в приміщенні його приймальні йде ремонт. Його особистий номер телефону є у вільному доступі і відомий значній частині мешканців його округу.

Двоє депутатів, що здійснюють прийом на робочому місці, розмежовують роботу з виконанням депутатських обов'язків, надаючи пріоритет виборцям, якщо вони прийшли у визначений для прийому громадян час.

Зовнішня ознака того, що в приміщенні знаходиться приймальня депутата, а саме вивіска громадської приймальні, наявна на всіх партійних приймальнях та на більшості окремих приймалень депутатів. Відсутні вивіски лише на окремих приймальнях трьох депутатів міської ради (Вадим Дрига, Дмитро Терзов, Валерій Шутка).

Депутати і їх політичні партії переважно використовують для інформування виборців про свій прийом офіційний сайт Кропивницької міської ради. На сайті міськради інформацію про прийом надали для оприлюднення всі 42 депутата, на партійному сайті – чотири депутата фракції «Рідне місто» (Олександр та Катерина Шамардіни, Наталя Кліменкова, Дмитро Овчінніков), на партійних сторінках в соцмережах 10 депутатів («Рідне місто» і «Слуга народу»), вони ж розмістили графіки прийому кожного депутата

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

Асоціація Політичних Наук

на дверях своїх партійних приймалень, а от використання особистих сторінок депутатів в соцмережах для інформування своїх виборців експерти АПН не виявили.

Найактивніше поширюють інформацію про прийом депутати від партії «Рідне місто». Вони розмістили цю інформацію на біл-бордах, а також розміщують оголошення біля під'їздів у своїх округах.

Депутати найчастіше отримують від виборців прохання про матеріальну допомогу. Саме це питання, з яким до них звертаються виборці, визначили найпопулярнішим (а інколи – єдиним) всі 42 депутати міськради. 35 депутатів згадують про питання ЖКГ та благоустрою, 11 – дорожнє господарство і вісім – юридичну допомогу.

На випадок запровадження в області карантину, окремі представники депутатського корпусу уже розпочали запровадження альтернативних варіантів комунікації з громадянами. Окрім того, що всі депутати оприлюднили телефонні номери та електронні адреси, окремі представники міської громади (чотири депутати від партії «Рідне місто») у раді також запровадили онлайн приймальні.

Під час дії в області жорстких карантинних обмежень майже всі депутати, а саме 39 чоловік, готові комунікувати з виборцями лише в телефонному режимі, решта трое прийом у таких випадках не здійснюватимуть.

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

Асоціація Політичних Наук

Оприлюднення відомостей про прийом

Всі 42 депутати (100%) оприлюднили на офіційному сайті Кропивницької міської ради інформацію щодо дати народження, графіку прийому, досвіду роботи, контактних даних (телефон та електронна скринька), рівно половина депутатів оприлюднили інформацію про своїх помічників, але у профілі жодного депутата немає інформації про освіту, родину, а також жоден депутат не скористався можливістю, передбаченою в регламенті, оприлюднити додаткову інформацію про себе, наприклад про свою громадську чи наукову діяльність, подані звернення та запити, внесені проекти рішень чи поправки до них.

В рамках ініціативи «Атестація депутатів місцевих рад» було здійснено моніторинг офіційних сайтів політичних партій «Пропозиція», «Європейська Солідарність», «Слуга народу», Всеукраїнського об'єднання «Батьківщина», «Перспектива міста», «Рідне місто», «Опозиційна платформа – за життя» та «Наш край», а також офіційних сторінок місцевих осередків цих же партій у мережі Facebook за період з 30 листопада 2020 року до 15 березня 2021 року з метою виявлення оприлюдненої інформації про здійснення прийому громадян депутатами Кропивницької міської ради, які є представниками однойменних фракцій.

В результаті моніторингу було визначено, що представники жодної політичної партії у Кропивницькій міській раді, окрім «Рідного міста», не оприлюднювали анонсів прийомів громадян чи графіків здійснення таких прийомів на партійних сайтах. Втім, дещо інша ситуація з оприлюдненням інформації про прийоми на офіційних сторінках партій у соціальних мережах, а саме – в мережі Facebook, окрім «Рідного міста», на своїй офіційній сторінці інформацію про прийом оприлюднила партія «Слуга народу».

Таким чином, на сайті Кропивницької міської ради інформацію про прийом оприлюднило 42 депутата, на партійних сайтах – 4 депутата (партія «Рідне місто»), на партійних сторінках в соцмережах та на дверях партійних депутатських приймалень 10 депутатів («Рідне місто» та «Слуга народу»), а от використання особистих сторінок депутатів в соцмережах для інформування своїх виборців експерти АПН не виявили.

Окрім цього, депутати від партії «Рідне місто» практикували повідомлення про свій прийом на білбордах та розклейкою оголошень у спальних мікрорайонах міста.

Вся оприлюднена інформація відповідає фактичній, за виключенням випадків, коли з технічних причин прийом не здійснювався. Такі випадки були виявлені у депутатів Дмитра Терзова, в приймальні якого здійснюється ремонт, а також Вадима Дриги, який не починав здійснювати прийом у двох із трьох заявлених на сайті міської ради приміщеннях через, за його словами, карантинні обмеження.

Також варто зауважити, що депутат Рафаел Санасарян не веде особистий прийом у вказаний на сайті міської ради час, замість нього прийом здійснює помічник, а це також можна вважати невідповідністю.

Маємо констатувати, що депутати Кропивницької міської ради і їх політичні партії переважно використовують для інформування виборців про свій прийом офіційний сайт Кропивницької міської ради. Коротко підсумуємо показники по інформуванню щодо здійснення прийому громадян депутатами.

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

Асоціація Політичних Наук

Так, для розміщення на сайті Кропивницької міської ради надали інформацію 42 депутати.

Розмістили інформацію на сайті партії – 4 депутати (всі депутати від партії «Рідне місто»).

Розмістили інформацію на сторінці партії у ФБ – 10 депутатів (4 депутати від «Рідного міста» і 6 депутатів від «Слуги народу»).

4 депутати від партії «Рідне місто» розмістили інформацію про здійснення прийому на біл-бордах, а також розміщували інформацію на дошках оголошень багатоквартирних будинків.

В той же час, представники Асоціації Політичних Наук не виявили жодного випадку одноразового поширення інформації депутатами в себе в соціальних мережах, а отже жоден депутат не інформує про подію в себе в соціальних мережах і перед кожним особистим прийомом.

Жоден депутат не поширював інформацію про прийом у власній, комерційній чи партійній газеті. Інших альтернативних способів поширення інформації про прийом громадян депутатами теж не виявлено.

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

Асоціація Політичних Наук

Здійснення прийому громадян

Протягом лютого-березня 2021 року представники ГО «Асоціація Політичних Наук» відвідували прийоми громадян депутатів Кропивницької міської ради відповідно до графіків та адрес, оприлюднених на офіційному сайті міськради. У разі відсутності адрес депутатських приймальень чи графіків проведення особистих прийомів на сайті міської ради, таку інформацію уточняли в телефонному режимі, контактуючи напямучу з депутатами за оприлюдненими номерами телефонів.

В результаті прямої перевірки проведення представниками Кропивницької міської громади особистих прийомів вдалось підтвердити факти здійснення прийомів громадян 42 депутатами міськради із 42, що є високим показником відкритості місцевих обранців до виборців. Всі 42 депутати здійснюють прийом. З них особистий прийом здійснюють 41 депутат, та один депутат (Рафаел Санасарян) забезпечує роботу своєї окремої депутатської приймальні, проте особисто не приймає, замість нього приймає помічниця у окремому брендovanому приміщенні, відкритому саме для цих цілей. Проте, за словами помічниці, якщо виборець наполягатиме на особистій зустрічі з депутатом – така зустріч відбудеться.

Експерти Асоціації Політичних Наук проаналізували фактичні графіки проведення прийомів громадян депутатами Кропивницької міської ради та визначили, скільки свого часу виділяють місцеві обранці для здійснення прийомів громадян, а також, наскільки реально потрапити на прийом до депутата пересічному виборцю за попереднім записом чи за визначеним графіком.

Позитивною тенденцією можемо вважати факт, що усі депутати Кропивницької міської ради, окрім одного, здійснюють прийоми громадян особисто, не делегуючи такого обов'язку своїм помічникам, юристам чи працівникам депутатських приймальень.

Нагадаємо, що у Регламенті Кропивницької міської ради VIII скликання лише зазначається, що депутат зобов'язаний вести регулярний прийом громадян не рідше одного разу на місяць. Натомість, в документі не конкретизовано, скільки годин кожен депутат міської ради має витратити на здійснення такого прийому.

В результаті дослідження з'ясувалося, що лише два депутата (Олександр Цертій та Дмитро Терзов) здійснюють особисті прийоми кожного дня чи, принаймні, з понеділка по п'ятницю за попередньою домовленістю із виборцями. Водночас, 3 депутата (Сергій Коса, Сергій Калапа та Андрій Табалов) готові приділити прийому громадян лише 1 годину свого часу на місяць, при чому Табалов – лише у разі наявності попереднього запису. Понад 50% місцевих обранців (22 депутата) виділяють на проведення прийому громадян по 2 години кожного місяця. Один депутат, Роман Колісніченко, відповідно до інформації на сайті міськради, виділяє 1,5 годин на місяць, однак на практиці він приймає цілий день, до останнього відвідувача.

Решта 13 депутатів – приймають від 3 до 10 годин на місяць. З них 7 депутатів приймають по 4 години на тиждень, два (Олександра Ткаченко та Ігор Майданюк) по 3 години, два (Вадим Дрига та Валерій Шутка) по 6 годин, Людмила Романів приймає 8 годин, а Анна Ніжнікова – 12 годин.

Отже, особистий прийом здійснюють 41 депутат. З них за графіком не залежно від запису – 37, за графіком за наявності запису – 3, без графіку за наявності запису – 1.

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

Асоціація Політичних Наук

Особливості здійснення прийому громадян

З-поміж 42 депутатів Кропивницької міської ради лише 2 з них здійснюють особисті прийоми в окремих приміщеннях комунальної власності. Це приміщення, які знаходяться на території тих округів, від яких їх було обрано, що є зручною локацією для переважної більшості їх виборців. Так, Михайло Бежан та Вадим Дрига відкрили свої приймальні у філіях бібліотек своїх мікрорайонів, окрім того Вадим Дрига проводить прийом виборців у приміщенні будинку культури і у приміщенні ЖЕК №9.

35 представників депутатського корпусу здійснюють особисті прийоми громадян у партійних приймальнях чи офісах. Йдеться про вісьмох депутатів від «Пропозиції», шістьох депутатів від Європейської Солідарності, чотирьох депутатів від «Перспективи міста», двох депутатів із фракції ВО «Батьківщина», чотирьох депутатів від ОПЗЖ, чотирьох депутатів від «Рідного міста», одного депутата від «Нашого краю» та шістьох представників фракції «Слуга народу». Оскільки приміщення політичних партій також знаходяться або неподалік центральної частини Кропивницького, або навіть у самому центрі міста, такі місця для проведення прийомів громадян депутатами сприяють тому, що виборці можуть легко дістатися до зустрічі з депутатом.

Разом з тим, 2 депутатів міської ради (Роман Колісніченко та Сергій Калапа) здійснюють прийоми громадян на робочому місці (на підприємствах та організаціях, які вони очолюють), а один депутат (Олександр Цертій) відкрив свою приймальню на території свого підприємства, проте окремо від робочого кабінету. Такі заклади знаходяться в різних частинах міста, втім, з урахуванням виборчого округу, де обирався депутат, що сприяє прямій взаємодії місцевого представника з виборцями свого округу. Також депутати Кропивницької міської ради Надія Павленко, Валерій Шутка, Василь Рубан, Олександр Чибітько та Валентина Яремчук, окрім роботи у партійній приймальні, здійснюють прийом громадян на своєму виборчому окрузі поза межами робочого місця. Дмитро Терзов готує окреме приміщення для громадської приймальні в центрі міста, а поки там триває ремонт – здійснює прийом в телефонному режимі або зустрічається з виборцями на території свого округу. А депутат Рафаель Санасарян відкрив окрему приймальню на території свого виборчого округу, але замість нього прийом у ній здійснює його помічниця.

Отже, підсумовуючи, 2 депутатів Кропивницької міськради ведуть прийом на робочому місці, 2 – в приміщеннях комунальної власності, 35 – в партійних приймальнях, 13 – в самостійно організованих приміщеннях виключно для депутатських потреб.

Депутати, які здійснюють прийоми громадян за місцем роботи, розмежовують депутатські прийоми з прийомами за основним місцем роботи. В прийомні години пріоритет надається депутатським питанням.

Зовнішня ознака того, що в приміщенні знаходиться приймальня депутата, а саме вивіска громадської приймальні, наявна у 39 депутатів. У 3 депутатів із 42-х відсутні вивіски, за їх словами, вивіски у процесі виготовлення.

Під час перевірки представниками Асоціації Політичних Наук фактів проведення депутатами Кропивницької міської ради особистих прийомів було звернено увагу на те, скільки відвідувачів зібралось поблизу депутатської приймальні, чи були наявні черги з виборців під кабінетами, де здійснювались прийоми. З-поміж усіх відвіданих прийомів громадян було зафіксовано чергу на зустрічі

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

Асоціація Політичних Наук

лише із Олегом Колюкою – більше 15 чоловік. За нашими спостереженнями на прийомі у більшості депутатів було до 5 чоловік, у 9 депутатів – від 5 до 10, у трьох – від 10 до 15, у одного – більше 15.

Разом з тим, під час відвідування депутатських прийомів громадян кожному представнику місцевої громади було поставлено питання, скільки виборців зазвичай відвідує прийоми депутата щомісяця. В результаті опитування з'ясувалося, що прийоми громадян 6 депутатів відвідує до 5 виборців щомісяця, 3 депутатів – від 5 до 10 виборців, 19 депутатів – від 10 до 15 виборців, 14 депутатів (33%) – більше 15 виборців.

Представники Асоціації Політичних Наук запитали у депутатів Кропивницької міської ради, з якими питаннями найчастіше звертаються до них виборці під час депутатських прийомів.

Всі 42 депутата відповіли, що найчастіше до них звертаються з питанням про матеріальну допомогу. Другими за актуальністю питаннями є ті, які стосуються сфери житлово-комунального господарства і благоустрою (про це зазначили 35 депутатів), до 11 представників міської громади зверталися із питаннями щодо ремонту прибудинкових територій та доріг, і до 8 депутатів – звернулися по юридичну допомогу.

Представники Асоціації Політичних Наук запитали у депутатів Кропивницької міської ради, чи наявна практика закріплення представників партії за конкретними територіями (округами) під час здійснення прийому. В результаті опитування з'ясувалося, що така практика існує, проте жодного окремого рішення з цього приводу ані Кропивницькою міською радою, ані партійними організаціями не прийнято. Депутати за замовчуванням працюють у тих округах, від яких вони були обрані.

В той же час, у випадках, коли громадянин не проживає на відповідній території або у окрузі, але звертається зі своїм питанням до депутата, то всі депутати здійснюють прийом не залежно від місця проживання виборця.

За період з 30 листопада до 15 березня у Кіровоградській області не вводилися жорсткі карантинні обмеження у зв'язку поширенням пандемії COVID-19. Відтак, не існувало жодних об'єктивних перепон для проведення місцевими обранцями особистих прийомів громадян. Це, зокрема, і продемонстрували позитивні результати моніторингу здійснення депутатами Кропивницької міської ради прийомів громадян. Лише два депутата послалися на карантинні обмеження, пояснюючи свою відсутність у депутатській приймальні в приймальні години.

Втім, на випадок запровадження в області карантину, окремі представники депутатського корпусу уже розпочали запровадження альтернативних варіантів комунікації з громадянами, демонструючи свою гнучкість у взаємодії з виборцями. Окрім того, що всі депутати оприлюднили телефонні номери, за якими виборці можуть домовитись про зустріч з своїм представником чи повідомити про проблеми, електронні адреси, куди можна надсилати запити чи власні пропозиції, окремі представники міської громади у раді також запровадили онлайн приймальні. Мова йде про чотирьох депутатів від партії «Рідне місто», які відкрили онлайн-приймальню на своєму партійному сайті.

Разом з тим, представники Асоціації Політичних Наук особисто запитали у депутатів Кропивницької міської ради, як вони планують комунікувати з виборцями у разі запровадження в області жорстких карантинних обмежень. Прийом буде здійснюватися в телефонному режимі у 39 депутатів, у 3 депутатів прийом в таких випадках не буде здійснюватися.

**National Endowment
for Democracy**
Supporting freedom around the world

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одеська обласна організація
КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ

Асоціація Політичних Наук